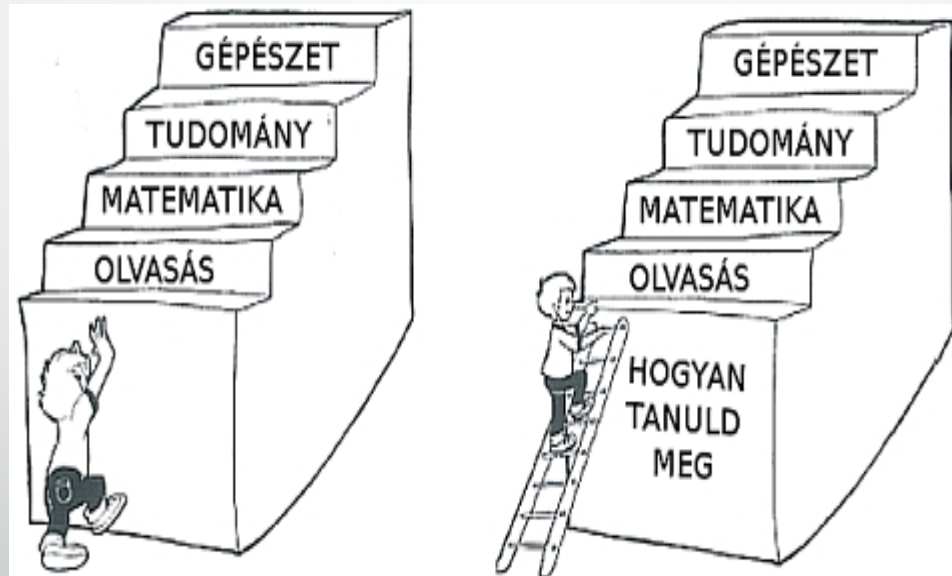

Tanulási technikák

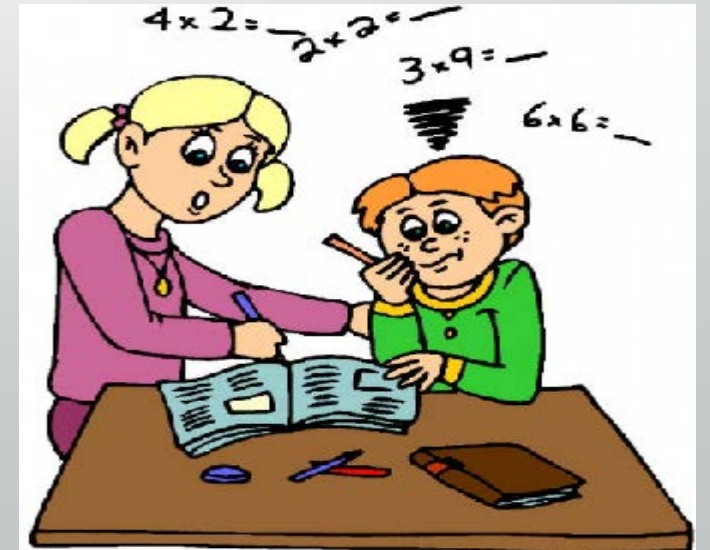
Tanulás módszertan

Összeállította: Farkasné Di Giovanni Judit

A tanulás elmélete

- **Eredményessége függ a tanuláshoz való viszonytól, (motiváltság)**
- **Tanuláshoz szükséges alapkészségek fejlettségétől (figyelem, emlékezet, gondolkodás)**
- **Tanulási szokásoktól (körülmények, módszerek)**
- **Érzékszervi dominanciától**

Tanulási típusok

- **Auditív** (hangos gondolkodás, olvasás, beszédesség, bemondások)
- **Vizuális** (szavak, diagramok, képek, jegyzetek, színek, nyugalom, rend)
- **Motoros** (tevékenység, mozgás, járkálás, játszás, zörgés, 20')
- **Taktilis** (megfog, lerajzol, leír, kirak)

Tanulási képességek és fejlesztésük

- **Figyelem:** terjedelme, tartóssága, megoszlása, szándékossága
- **Kommunikációs képességek:** beszédművelés, beszédfejlesztés, szókincs, szövegalkotás szóban, drámajátékok
- **Hangos olvasás:** olvasástechnika, felkészülés utáni olvasás, saját fogalmazás felolvasása, mesék olvasása
- **Szövegértés:** szövegértési gyakorlatok
- **Memória fejlettsége:** rövid és hosszú távú memória fejlesztése, memoriterek tanulása, ismétlések
- **Logikai képességek:** logikai gondolkodás fejlesztése, probléma felismerés és megoldás, ezek technikái, kreatív látásmód, ötletelések, a képzelet fejlesztése, gondolkodási szokások, logikai játékok, feladatok
- **Fegyelem, önfegyelem**
- **Önismeret**

Leggyakoribb elemi tanulási technikák I.

- 1. Szöveg **hangos olvasása**.
- 2. **Néma olvasás**.
- 3. Az elolvasott **szöveg elmondása**.
- 4. Az elolvasott vagy elmondott anyag **néma átisméltése** szövegbeli támpont nélkül.
- 5. **Elmondás** más személynek.
- 6. Elolvasott vagy elmondott szövegről **magnófelvétel készítése és visszajátszása**.
- 7. **Isméltés** (bármely módon).
- 8. **Beszéltetés a társakkal** a tanult információról.
- 9. **Áttekintés**. Előzetes: a cím, alcímek, főbb bekezdések, fejezetrész rövid összefoglalója. Utólagos: aláhúzások áttekintése, saját vagy tanári jegyzettel való összevetése.
- 10. **Ismeretlen szó meghatározása**. A szöveggörnyezet elemzése, felbontása alapján. Visszalapozás a könyvben korábban tanult fejezethez. Szótárak, lexikonok, kisegítő könyvek felhasználása.
- 11. **Aláhúzás**: a fontosabb részek kiemelése céljából.
- 12. Parafrazeálás: egyes mondatok, szövegrészek **átfogalmazása**.

Leggyakoribb elemi tanulási technikák II.

- 13. **Kulcsfogalmak kiírása.** Ellentétes fogalmak. Ok-okozati kapcsolat.
- 14. **Jegyzetelés.** Hallott anyag alapján. Szöveg olvasása közben. A jegyzetelt anyag vizuális tagolása. (Aláhúzás, nagybetűs írás, nyilak, betűk és számok, egyéni jelek, színek, stb.)
- 15. **Tanári vázlat vagy ábra értelmezése.**
- 16. **Fogalmak közötti kapcsolatok** megkeresése és ennek rögzítése. Egy lényeges fogalom köré illeszkedő asszociatív fogalmak. Alá- és fölérendeltségi viszonyok. Mellérendelt viszonyban lévő fogalmak.
- 17. **Összefoglalás** készítése.
- 18. **Kérdések feltevése.** Mit fogok megtudni? Mit nem értek? Mire kaptam választ? Mit tudok most, hogy tanulmányoztam a szöveget? stb.
- 19. Saját vagy mások által feltett **kérdésekre válaszadás.**
- 20. **Ábra készítése.**
- 21. **Az anyag elmondása** jegyzet vagy vázlat alapján.

A tanulási stratégia öt lépcsője

- 1. Barátkozás** (áttekintés, lényegfeltárás, a gondolkodás beindítása, az infó kiszűrése)
- 2. Kérdések** (szakaszok után kérdőszavas kérdések és válaszok, koncentráció)
- 3. Aktív olvasás** (megértés, fürkészés, böngészés, redukálás, aláhúzás, kiemelés, jegyzetelés, megértés, összefüggések feltárása, max. 3x)
- 4. Felidézés** (önellenőrzés, felmondás, kérdések-válaszok-ellenőrzése)
- 5. Ismétlő áttekintés** (főbb fogalmak, csomópontok újra olvasása, este)

A tanulás tanításának stratégiája

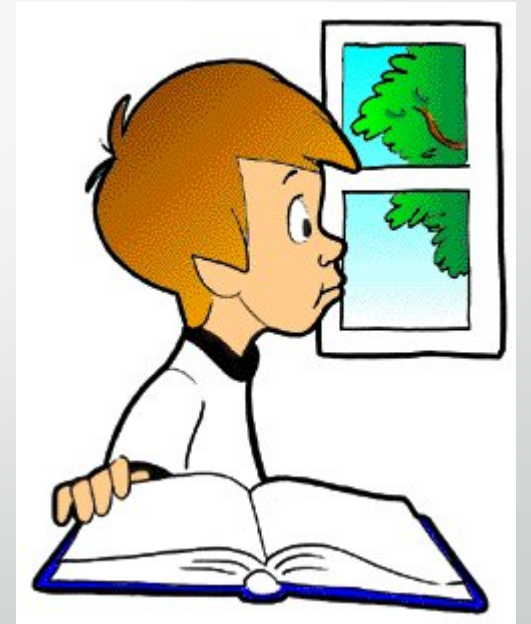
1. osztály

- Legfontosabb: **A szokásrend kialakítása**
- **A tanulás külső feltételei** - rend, világítás, testtartás, szemtávolság, - táskarendje, sorrendiség, pihenők beiktatása
- **A tanulás belső feltételei** - akarat, képesség, motiváció, tanulást segítő módszerek - kíváncsiság, érdeklődés, tudásvágy, akaraterő, cél, elhatározás
- **Tanulási technikák közül legfontosabb:** A verstanulás technikája

A tanulás tanításának stratégiája

2. osztály

- Legfontosabb: **A szokásrend alakítása és bővítése**
- **Egyéni időterv**
- **Kézikönyvek használata**
- **Kudarctűrés**
- **Rövid és hosszútávú célok**
- **Tanulási technikák közül a legfontosabb:** a szóbeli tanulás és az önálló tanulás technikája

A tanulás tanításának stratégiája

3. osztály

- Legfontosabb: **A szokásrendek kialakítása, bővítése** - tanulási szokások felmérése (Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról) - **tanulási típusok**
- **Tanulási technikák bővítése** - szóbeli tanulás technikája (előkészítés, címmeditáció, egyszeri végig olvasás, ismeretlen szavak értelmezése, újra olvasás, vázlatkészítés, próbafelmondás, újra olvasás, ismételt felmondás) - **tanítva tanulás - felfedezve tanulás - minden érzékszervünkkel való tanulás - belső látással tanulás - tanórán való tanulás**

A tanulás tanításának stratégiája

4. osztály

- Legfontosabb: A szokásrend kialakítása és bővítése - tanulási szokások felmérése - **tanácsok a tanuláshoz** - **reális kép kialakítása** önmagukról
- Tanulási technikák közül - **szöveges feladatok** – **idegen nyelv tanulása**

Hasznos ötletek a témához

- okoskaland.com (tanulás módszertan)
- pszk.nyme.hu (módszerbank)
- www.tudas-letoltes.hu (hatékony tanulás)
- www.tani-tani.info (szövegértés fejlesztése képregényekkel)
- www.scribd.com (Nagyné Lakatos Angéla: Gondolkodás fejlesztéshez gyűjtemény)
- www.doksi.hu/get.php?lid=15945 (tanulási képességek fejlesztéséhez feladatgyűjtemény)
- www.tanulasmodszertan.hu (gondolattérkép készítése)

Felhasznált irodalom

- alsos.fazekas.hu
- Dr. Nuszplné Vágvölgyi Ágnes: Tanulásmódszertan
- Répásiné Vadon Katalin: A tanulás tanítása
- Kerékgyártó Éva – Kórósi Kálmánné: A tanulás tanítása, tanulása (Szokásrendszerek, tanulási technikák kialakítása, fejlesztése az 1-4. osztályban)
- Kerékgyártó Éva – Kórósi Kálmánné: Feladatgyűjtemény A tanulási képességek fejlesztéséhez
- Szautner Jánosné Szigeti Gizella: Tanulásmódszertan tanítóknak
- csegesuli.hu (tiszacsegei pedagógiai modell)
- Dávid Mária: A hatékony tanulás – a tanulásfejlesztés elméleti háttere